

KAM SE PODĚLI VŠICHNI SEKÁČI? Ptali jsme se minule

Zřejmě odejeli do Tater, do Bílých Karpat či do Alp...

Prvního července, probíhala, bohužel za častého deště, soutěž v ručním kosení trávy a „Kosácke slavnosti“ v obci Liptovská Teplička, kde se právě také nacházela skupina účastníků exkurze při letní Bioakademii. S překvapením jsme zjistili, že na kosení přijel i Peter Vido, Slovák žijící v Kanadě, o němž jste si mohli přečíst též v Bio č. 6 a 7. Takže jsem se mimo program exkurze za sekáči vypravili.

Na Slovensku tradice kosení horských luk nezanikla a udržuje se na několika místech. A kosácke slavnosti začínají tím, že večer chlapi odejdou na salaš již večer, přede dnem kosení, aby mohli vyrazit brzy zrána do louky. Při této příležitosti společného kosení luk se koná také soutěž v kosení. Každý sekáč má vyčleněno 20 m², kdo poseče jako první, vyhrává. Soutěží také otec se synem. Účelem není jen soutěžení, ale posečení svazitých terénů, zejména v přírodních rezervacích (jako je zde Přírodní rezervace Slovenský ráj). Chlapi v kolibě přenocují a ženy doma připravují jídlo. Druhý den ráno jim ženy za zpěvu nesou jídlo – co jiného než halušky s brynzou – na posilněnou (borovička je samozřejmostí – jak jinak přežít bez úhony deštivý den strávený venku?) na kosené louky.

Samozřejmě si při takové příležitosti předávají své zkušenosti a učí další správné technice sečení, správnému postoji a pohybu kosa v travě. Schování před deštěm v kolibě oceňovali česká pouzdra na brousky. Také brousek byl předmětem zájmu – některé slovenské brousky se totiž zase do pouzdra nemohly vejít. Správně na louce nabrousit kosu,

znamená ulečit si kosení. Peter Vido si kosiště dělá sám a slouží mu k tomu dřevo různých stromů, nebo třeba vhodné větve. Kosa musí být v rovnováze a mít správně umístěné těžiště. Kosiště je opravdu prohnuté. Petera napadlo při sečení zapojit do pohybu známé cviky z taj-chi. Kosit se tedy dá snadno bez přílišné námahy.

Peter Vido neunikl zájmu reportérky slovenského rádia Regina. Vyprávěl jí svůj životní příběh a postoj. Po roce 1968 odešel do světa, protože po tom sám velmi toužil. Zakotvil v Kanadě, kde žije se ženou a dětmi na farmě. Obléká se tradičně do konopné haleny, chodí bos a také nosí stále jánošíkovské copy. Od toho neupouští ani ve městech, je tam pak středem pozornosti. Indiánům musí vysvětlit,

lovat, že není jejich napodobitel a že na copy nemají patent, že se na Slovensku nosily také. Říkal také, že chce nejen cítit tradici v oblékání, ale také Jánošíkovskou tradici: bohatým brát a chudým dávat. Ale nechovat se při tom jako zbojník.

Pochopili jsme to asi takto: Bohatým vzít jejich pohodu v konzumním přístupu k životu a chudým dát rady – jak přežít a neudít se. Proto propaguje ruční sečení trávy – a tady si dejte dohromady sami obsah onoho braní a dávání... Po sečení v Tepličce odjížděl pomoci sekat

louky v Bílých Karpatech a pak mířil do rakouských Alp. Tak Peter Vido rozdává nezištně svůj čas a zkušenosti po celé Evropě – svůj bohatý příspěvek k ekologii, biodiverzitě i trvale udržitelnému životu.

Objeďte na půdách i vy své kosa, babky a kladívka k naklepávání. Všichni chatari a chalupáři, osvězte tělo místo ve fitcentru sečením a neobtěžujte ani neobtěžování hlukem sekaček proměňte své zahrádky z jednotvárného golfového minihrstiště v biodiverzitně kvetoucí porosty. Při té činnosti vás možná hned napadne známá lidová melodie: *Na hornom konci, na dolnom konci, nabrúsil som si kosu. Ej, ta kosa veľmi dobre kosí...*

vha

Finalisty ankety Strom roku 2006 vybíral i Dan Bárta

BRNO – V těchto dnech vybrala porota 12 stromů, které postupují do finále celostátní ankety Strom roku 2006 pořádané programem Strom života Nadace Partnerství. Porota, v níž letos zasedl i zpěvák Dan Bárta, vybírala z celkového počtu 91 nominovaných stromů. Program Strom života již druhým rokem podporuje společnost Skanska, která na něj v letošním roce věnuje 6,1 milionu korun. Záštitu nad anketou převzal ministr životního prostředí Libor Ambrozek, jehož resort je současně i spoluvyhlašovatelem.

„Do ankety byly přihlášeny jak tradiční druhy, tak exotické dřeviny jako například korkovník a morušovník. Jeden z návrhů byl předložen dokonce s mezinárodní účastí,“ uvedla koordinátorka ankety Klára Slámová z Nadace Partnerství. Zvolení finalisté jsou nakonec zástupci tradičních druhů, korkovník s morušovníkem se ale probojovaly do kategorie Strom hrdina, vyhlášené pro stromy, kterým hrozí zánik vlivem lidské činnosti.

O dalším postupu finalistů již bude rozhodovat veřejnost hlasováním DMS zprávami s označením DMS STROM 1–12 nebo prostřednictvím hlasovacích archů. Vítězný strom bude slavnostně vyhlášen v průběhu Koncertu pro stromy 19. října 2006 ve Varnícké galerii v Brně, na kterém vystoupí právě Dan Bárta a Illustrosphere.

Finalisté ankety Strom roku 2006:

1. Lípa Johany z Rožmitálu – Středočeský kraj
2. Slanická lípa – Jihočeský kraj
3. Lípa na platořské návsi – Plzeňského kraje
4. Jasan pana Šolce – Karlovarský kraj
5. Varnsdorfská hruška – Ústecký kraj
6. Vojtěchův dub – Královéhradecký kraj
7. Vendolská lípa – Pardubický kraj
8. Lípa u hradu Sádek – z kraje Vysočina
9. Bzenecká lípa – Jihomoravský kraj
10. Švábenický dub – Jihomoravský kraj
11. Lípa z Moravského Beřouna Olomoucký kraj
12. Dub u Šušanky – Moravskoslezský kraj

Jakub Rejlek

BIOZPRÁVY

□ VÝVOZ – V souvislosti se vstupem České republiky do EU skončila od 1.5.2004 povinnost vývozců při vývozu do EU podávat Žádost o vydání vývozního osvědčení pro vývoz bioproduktů a biopotravin podle § 26 odst. 4 zákona č. 242/2000 Sb., v souvislosti s volným pohybem zboží ve Společenství, z těchto důvodů nejsou v současné době objemy importovaných a exportovaných bioproduktů monitorovány. Tradičními zeměmi vývozu českých bioproduktů do zemí EU jsou Rakousko, Německo, Itálie a Holandsko. Převážnou část exportu z ČR tvoří vývoz biosurovin, zejména obilí, ze živočišné výroby pak živý skot. Veškeré vývozy bioproduktů a biopotravin uskutečněné v loňském roce mimo EU byly do Turecka, jednalo se o kojeneckou výživu v celkovém množství 238,2 tun.

□ DOVOZ – Vstupem do EU v r. 2004 se výrazně rozšířil import biopotravin na český trh. Je to dáno zejména zrušením povinnosti recertifikace v rámci volného pohybu zboží v EU. Přesto řada klientů využívá možnosti recertifikace i v rámci Evropského společenství i nadále, pře-

vším z důvodu možnosti označovat produkty národním logem pro biopotravinu. V roce 2005 byly recertifikovány biopotravinou dovezené z 19 zemí světa. Největší importéři jsou společnosti Country Life s.r.o., PRO-BIO s.r.o., Alternativ Plus s.r.o., Vitek Trade a bio-nebio s.r.o. Mezi nejčastěji dováženými zboží patří zejména trvanlivé potraviny – omáčky, pomazánky, nápoje, sladidla, oleje, luštěniny, semena a ořechy, nárůst zaznamenal dovoz zeleniny, ovoce a mléčných výrobků. Největší exportéři z EU jsou Rakousko, Itálie, Německo a Francie. V případě dovozu bioproduktů z nečlenských zemí byly loňsky dovezeny produkty z Japonska (12), Číny (6), Paraguaye (4), Turecka (3), Kanady (2), Egypta (2), Mauritius (2) a jeden dovoz z Jihoafrické republiky. TZ

□ Evropská konference o zdravých potravinách 2006 se bude konat 31. října až 1. listopadu v Royal Horseguards Hotel / One Whitehall Place, v Londýně. Téma: Inovace a regulace ve Spojeném království (UK), Spotřebitelé a zdravé trendy, Politika a budoucnost potravin & výroba nápojů.